

גל יונת לעירן בפרשת השבוע
ערכים בידי נחמה ליבוביץ
יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה
מהדורה מיוחדת בשביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה

פרק י"ג

לך לך (תש"י)

ע"י גם גליון לך לך תש"י.

א. שאלות כלליות

1x הסבר מהו הקשר בין פרקנו (י"ג) לבין הפרק הבא (י"ד)?

2xx פרק זה מורכב משלושה חלקים:

א - ד"ה - י"ג, י"ד - י"ח.

הסבר מה הקשר בין חלק הראשון לשני ובין חלק שני לשלישי?

ב. שאלות ייחודיות

(1) ח"י ד"ה החולק את אברהם:

(א) מה קשה לדעת?

(ב) השוה לדבריו כאן רש"י

בר"י כ"ה ב' ד"ה בה כחול מפרק

" י"ח א' " מפרק

שם י"ח א' " אל המדבר

דברים א' ד' " סיוון אשר יושב

מה הדרך המשותפת בכל המקומות

חאלה במפרק הקשי?

(א) היכן מצינו בפרשתנו (בפרק י"ד)

שנמד רש"י שוב על קשי ממין זה?

הסבר את הבטוי "לשון קצר".

מה קשה לו?

(א) מקובלנו ממפרשי רש"י: אין רש"י

מוסיף אחרי פשוטו של מקרא עוד

"ומדש אנדה..." אלא אם כן לא

נחה דעתו בפרושו הראשון - כפשוטו.

(וע' גליון נח תש"ס 11)

" " בראשית תש"י א2(ג)

הסבר למה לא הסתפק רש"י כאן

בפרוש הראשון למי פשוטו?

וע' לדרך פרושו זה גם בר"י ל"ו

י"ד ד"ה מעמק הברון.

דב' ב' ש"ו ד"ה ממדבר קדמות.

(ב) מה רמז בפסוקים מצאו חז"ל לכך

שהתרחק לוס מאברהם לא רק רחוק

מקומי, כי אם התרחק ממנו באמונות

ודעות?

מה קשה בפסוקנו ומה ראוי רש"י לישב

בדרך זו הרחוקה לכאורה משמעות החלום

המדבר בפרידה ובתפוצה?

(2) ו' ד"ה ולא בשא אותם הארץ

3xx (י' " מארץ מצרים

(4) יא' " מקדם

5xx (ט' ד"ה הט השמאל ואימינה

ג. ז. ויהי ריב בין רועי מקנה אברהם, ובין רועי מקנה לוס...
רס"י ד"ה ויהי ריב

בראשית רבה מ"א

ר' ברכיה בס' ר' יהודה
בר' סימון אמר: כחמחו של
אברהם אבינו היטה יוצאת
זממה וכתמחו של לוס לא
היטה יוצאת זממה. היו
אומרים להם רועי אברהם:
"הותר הגזל?" היו אומרים
להם רועי לוס: כך אמר
הקב"ה לאברהם: "לזרעך
אתן את הארץ הזאת ואברהם
סרדה עקרה ואינו מוליד,
למחר הוא מת ולוס יורשו,
ואין אוכלין מדידתו ו
אינן אוכלין (=ואף אם
אוכלין בטעות אחרים,
מסלהם הם אוכלין ואין זה
גזל). אמר להם הקב"ה:
כך אמרתי לו: "לזרעך
נתתי" אימתי? לכסיעקרו
טבעת עממים מחוכת"
והכנעני והפריזי אז
יוטב בארץ" - עד עכשו
מתבקט להם זכות בארץ.

פסיקתא רבתי ג'

...לאו מפני רכושם שהיה רב אלא מפני
הדינים שהיו בין הרועים, כמו שכתוב "ויהי
ריב בין רועי..." ולמה היו מדינים אלו
עם אלו? אלא כטאדס צדיק אף בני ביתו
כמותו צדיקים... וכטאדס רשע אף בני ביתו
כמותו רשעים. בהמותיו של אברהם היו
הרועים מוציאים אותם זממים שלא יגזלו
לבריות ובהמותיו של לוס לא היו הרועים
זממים אותם. התחילו רועים של אברהם
מדיינים עם רועים של לוס ואומרים להם:
"למה אתם מציאים ללוס טע' רע ומוציאים
בהמותו שלא זממה?" אמרו להם רועים של
לוס: "אנו הם שאנו צריכים למחות בידכם,
טאתם זממים את הבהמה, טע' טאתם יודעים
ססוף בהמותו של אברהם לחזור ללוס מפני
קאינו מוליד, אין אתם זנין אותה כראוי!
מפני טאתם יודעים טאין לאברהם בן ולמחר
הוא מת ולוס יורשו, אתם עושים עצמכם צדיקים
מבהמותיו של אחר! מה טבהמותו רועה היא
גוזלת? לא מטלה היא רועה? לא כך אמר
הקב"ה לאברהם: "לזרעך אתן את הארץ
הזאת?" הרי למחר הוא מת ללא בנים ולוס
יורשו!"
ומי לחסר טע' דברים הללו היו מדיינים?
א"ר יהודה: קרא סופו של פסוק: "והכנעני
והפריזי אז יוטב בארץ" - מה הדבר הזה?
אלא מחוץ סתיו מדיינים על כך אמר להם
הקב"ה: "הכנעני והפריזי אז יוטב בארץ" -
הן טאמרתו לאברהם, טאני נותן לבניו את
הארץ - לבניו, לא לרשע זה טאתם סבורים;
ואפילו מה טאמרתו לאברהם טאני נותן לבניו
את הארץ - אימתי? כטאגוס את הכנעני ואת
הפריזי מתוכה. לאברהם עדיין לא נתתי בנים,
והכנעני והפריזי עד עכשו בעלים עליה ואחם
אומרים כן?

- (1) מה הקסי בפסוקנו אותו דצו ליטב?
- (2) למה לא יפרשו טעל המדעה היו מדיינים, כמו שפרט ספורנו?
- (3) הטבר כיצד עבד וסגן רס"י את מקורו (מה הטמית, מה הוסיף, מה טנה)?
- (4) מה בין לטון הבראשית רבה לבין לטון הפסיקתא מבחינה רעיונית וספרותית?

הטאלות המסומנות x קטות והמסומנות xx קטות ביותר.
יענה כל אחד לפי הבנתו ודרכתו.

הטובות יט לטלוח לנחמה ליכודיץ, ההסתדרות הציונית העולמית, המחלקת לתנוו
ולתרבות חורגיים בגולה, ירושלים ת.ד. 92.